

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم‌سال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴

رشته‌های تفسیر، تاریخ، اخلاق و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۴

مهر مدرسه

کد آزمون:	۳۹۴۲/۰۴
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۱۰
موضوع:	اصول فقه ۲
کتاب:	اصول فقه مظفر
مدرسه:	جلد اول و دوم: از ابتدای عام و خاص تا پایان مجمل و مبین (ص ۲۵۶-۱۸۹)

ردیف:		
صورتی:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴
نمره صوری:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۶
	ساعت پایانی: ۷۰ دقیقه	ساعت پایانی: ۸۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علی: شهرستان: استان:

۱- مفرد محلی به «ال» از چه طریقی بر عموم دلالت می‌کند؟ ص ۱۹۲؛ الفاظ العموم

- الف. عقل
- ب. وضع
- ج. اطلاق
- د. عقل و وضع

۲- در کدام مورد اجمال خاص به عام سرایت نمی‌کند؟ ص ۲۰۱؛ هل یجری اجمال المخصص الی العام

- الف. شبهه مفهومیه؛ مخصص منفصل دوران بین المتباینین
- ب. شبهه مفهومیه؛ مخصص منفصل دوران بین اقل و اکثر
- ج. شبهه مصداقیه؛ مخصص متصل
- د. شبهه مصداقیه؛ مخصص منفصل

۳- مقدار لازم فحص از مخصص برای جواز عمل به عموم عام چه مقدار است؟ ص ۲۰۹؛ لا یجوز العمل بالعالم قبل الفحص عن المخصص

- الف. اطمینان به عدم قرینه
- ب. ظن به عدم قرینه
- ج. قطع به عدم قرینه
- د. عدم ظن به قرینه

۴- وجوب نماز نسبت به شرط طهارت؛ قهقهه و قنوت چه نوع شرطی است؟ ص ۲۲۸؛ اعتبارات الماهیه

- الف. بشرط شیء - بشرط لا - بشرط لا
- ب. بشرط شیء - بشرط لا - بشرط شیء
- ج. بشرط شیء - لا بشرط - بشرط لا
- د. بشرط لا - بشرط لا - لا بشرط

۵- در آیه شریفه «فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ...» (مائده: ۴) چرا نمی‌توان مواضع امساک را ظاهر دانست؟ ص ۲۳۹؛ المسألة الخامسة مقدمات الحکمة

- الف. لوجود قدر المتیقن فی مقام التخاطب
- ب. لعدم کون المتکلم فی مقام البیان
- ج. لعدم امکان اطلاق و تقیید
- د. لوجود القرینه علی التقیید

۶- آیه شریفه «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ...» (فتح: ۲۹) از چه جهت اجمال دارد؟ ص ۲۴۹؛ معنی المجمل و المبین

- الف. لکون المتکلم فی مقام الاجمال
- ب. لعدم معرفة مرجع الضمیر
- ج. لوجود لفظ المشترك
- د. لوجود ما یصلح للقرینیه

۷- آیا استعمال لفظ عام در مخصص مجاز است؟ مختار مصنف را در قالب مثال «أكرم كل عالم الا الفاسقين» توضیح دهید. ص ۱۹۶؛ هل

استعمال العام فی المخصص مجاز - ۲ نمره

جواب: خیر؛ زیرا در این مثال لفظ «کل» در معنای موضوع له خود یعنی شمول همه افراد مدخول استعمال شده است؛ مدخول کل نیز برای طبیعت عالم وضع شده نه طبیعت عالم با قید همه یا بعض افرادش و در این مثال نیز در معنای موضوع له استعمال شده است.

۸- عبارت «فی مسألة جواز التمسك بالعام فی الشبهة المصداقية إذا كان المخصص لیباً ذهب صاحب الكفاية الی التفصیل بین ما إذا كان المخصص اللبی مما یصح أن یتكل المتكلم فی بیان مراده و بین ما إذا لم یكن كذلك.» را توضیح داده و نظر صاحب کفایه را بیان نمایید. ص ۲۰۴؛ تنبیه: جواز التمسك بالعام فی الشبهة المصداقية إذا كان المخصص لیباً - ۲ نمره

جواب: مسأله فوق این است که اگر عام، مخصص لیبی داشت ولی این مخصص مبتلا به شبهه مصداقیه بود می توان نسبت به موارد مشکوک به عام تمسک نموده و احکام عام را در مورد آن ها جاری نمود یا خیر؟

مختار صاحب کفایه این است که اگر مخصص لیبی به گونه ای باشد که متکلم بتواند در مقام بیان مرادش به آن اعتماد نماید (مخصص عقلی ضروری باشد) در این صورت نسبت به موارد مشکوک نمی توان به عام تمسک کرد و الا می توان به عام تمسک نمود.

۹- سر اختلاف در مورد جواز تخصیص عام به وسیله مفهوم مخالف را توضیح دهید. مختار مصنف را همراه دلیل آن بیان نمایید. ص ۳۱۵؛ تخصیص العام بالمفهوم - ۱/۵ نمره

جواب: سر اختلاف این است که چون ظهور مفهوم مخالف از جهت قوت به اندازه منطوق یا مفهوم موافق نیست لذا اختلاف شده که آیا ظهور مفهوم مخالف از ظهور عام اقوی است تا بر عام مقدم شود یا خیر؟ و یا هر دو مساوی هستند؟! (۰/۷۵ نمره)

چون مفهوم نسبت به عام اخص است لذا عرفاً قرینه بر مراد از عام شمرده می شود و قرینه بر ذوالقرینه مقدم می شود پس مخصص هر چند از باب مفهوم مخالف باشد بر عام مقدم می شود مگر اینکه عام نص در عموم باشد. (۰/۷۵ نمره)

۱۰- اطلاق را تعریف نموده و بیان کنید اطلاق وصف لفظ است یا معنی؟ ص ۱۸۳ - ۱/۵ نمره

جواب: مطلق یعنی لفظی که بر معنای شایعی در جنس خود دلالت کند (۰/۷۵ نمره)؛ اطلاق وصف لفظ است اما به اعتبار معنی. (۰/۷۵ نمره)

۱۱- پاسخ اشکال در عبارت « قد یستشکل بأن اعتبارات الثلاث للماهية کلها اعتبارات ذهنية فلو تقيدت الماهية بأحدها عند ما تؤخذ موضوعاً للحکم، لزم أن یكون جميع القضايا ذهنية.» را بنویسید. ص ۲۳۳؛ اعتبارات الماهية عند الحکم علیها - ۲ نمره

جواب: این اشکال در صورتی درست است که موضوع در احکام شرعی به گونه ای لحاظ شود که «اعتبار» قید موضوع باشد یا خود اعتبار موضوع احکام باشد در حالی که موضوع احکام شرعی ذات ماهیت است و این عبارات ثلاثه تنها مصحح موضوعیت موضوع است.

۱۲- مفهوم هر یک از جملات زیر را بنویسید: ص ۲۵۳ و ۲۵۴؛ المجل و المبین؛ تنبیه و تحقیق - ۲ نمره

الف) لا علم الا بالعمل: جواب: علم بدون عمل مانند علم است و فایده ای ندارد.

ب) لا غش فی الاسلام: جواب: عدم مشروعیت غش در اسلام

ج) لا حرج فی الدین: جواب: حکمی که عنوان حرج بر آن قابل انطباق باشد در اسلام تشریح نشده است.

د) لا سهو لمن کثر علیه السهو: جواب: سهو کثیر السهو مانند عدم سهو است از این جهت که آثار سهو بر آن مترتب نمی شود.

* سؤال زیر مختص طلاب غیر حضوری مکاتبه ای می باشد:

۱۳- معنای تنافی بین مطلق و مقید چیست؟ سه مورد از موارد عدم تنافی بین مطلق و مقید را بیان نمایید. ص ۲۴۴؛ المسألة السادسة: المطلق و المقید متنافیان - ۲ نمره

جواب: معنای تنافی: تکلیف در مطلق با تکلیف در مقید با فرض تگه داشتن ظاهر هر دو قابل جمع نیست. (۰/۵ نمره)

۱. تکلیف در یکی، معلق بر چیزی و تکلیف در دیگری، معلق بر چیز دیگر باشد؛ ۲. تکلیف در مطلق، الزامی و در مقید، استجابی باشد؛ ۳. تکلیف در مقید، وجود ثانی و تکلیف دیگری غیر از مطلق باشد. (هر کدام ۰/۵ نمره)